

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

189-AUT-06.07.2020

Către

Ministerul Justiției

Domnului Ministru Cătălin-Marian Predoiu

Stimate domnule ministru,

Prin adresa nr. 2/49074/29.06.2020, înregistrată la Uniunea Națională a Barourilor din Romania (U.N.B.R.) sub nr.189-AUT- 30.06.2020, Ministerul Justiției a înaintat rugămintea de a transmite un punct de vedere cu privire la soluțiile legislative incluse în propunerea legislativă privind modificarea și completarea unor acte normative (Bp 338/2020).

În urma analizării proiectului de act normativ, avizului favorabil al Consiliului Legislativ și punctului de vedere al Uniunii Naționale a Notarilor Publici din Romania (U.N.N.P.R.), Comisia Permanentă a U.N.B.R. apreciază că, luând în considerare unele precizări expuse în continuare, soluția legislativă propusă este în acord cu prevederile Legii nr. 51/1995 și corespunde unei nevoi reale de reducere a formalismului excesiv în privința unor operațiuni juridice, contribuind la fluidizarea circuitului unor acte juridice, fără a se pune în vreun fel în pericol siguranța circuitului civil și protecția drepturilor patrimoniale sau nepatrimoniale.

Așa cum rezultă și din expunerea de motive, scopul general al propunerii legislative este acela de a identifica alternative viabile pentru satisfacerea intereselor persoanelor fizice și juridice prin reducerea formalismului în cazul unor categorii de acte, fără însă a pune în pericol securitatea circuitului juridic civil.

În acest scop o serie de declarații pentru care, în prezent, legea solicită condiția *ad validitatem* a actului autentic notarial ar putea îmbrăca și forma actului „certificat” de avocat.

Încă de la bun început trebuie menționat că impunerea unei condiții *ad validitatem*, precum autentificarea, reprezintă, în mod tradițional, o excepție ce ar trebui aplicată în cazul unor acte de o însemnătate deosebită. Regula o constituie actele sub semnătură privată. În prezent, apreciem că legislația noastră cunoaște un exces al solicitării imperative a formei autentice pentru o serie de acte a căror natura uzuală le recomandă un formalism plasat mai curând în sfera probatorie. Actul sub semnătură privată atestat de avocat reprezintă sub aspect *ad*

Palatul de Justiție, București, Sector 5, Splaiul Independenței nr. 5, Cod poștal 050091

Tel: (+4) 021/316-0739; 316-0740; 313-4875; Fax: (+4) 021/313-4880;

E-mail: unbr@unbr.ro; Website: www.unbr.ro

U.N.B.R. este operator de date personale înregistrat sub nr.: 34779, 34781, 34782, 34783.

probationem o exigență suficientă care îmbină reducerea formalismului cu siguranța circuitului juridic civil și protecția drepturilor patrimoniale și nepatrimoniale.

O problemă de principiu, reflectată și în avizul favorabil al Consiliului Legislativ, este reprezentată de identificarea exactă a noțiunii juridice de „certificare” a actului/declarației. În opinia noastră, terminologia folosită în propunerea legislativă trebuie compatibilizată cu cea specifică profesiei de avocat. Potrivit art. 3 alin.1 lit. c) și d) din această lege avocatul „atestă” *identitatea părților, a conținutului și a datei actelor încheiate*. Noțiunea juridică de „*atestare*”, așa cum vom arăta în continuare, corespunde activității la care face referire proiectul de lege.

Conținutul noțiunii de „*atestare*” nu exclude, ci dimpotrivă, include și *semnatura* părților. Din moment ce avocatul atestă conținutul actului, iar actul juridic cuprinde în mod obligatoriu și semnătura părții, nu există niciun motiv pentru a considera că activitatea de atestare nu are în vedere și verificarea faptului că părțile a căror identitate a fost atestată sunt cele care au semnat respectivul act. De altfel, această logică transpare și din coroborarea dispozițiilor art. 3 lit. c) și d) din Legea nr. 51/1995 cu cele ale art. 92 alin.1 din Statutul profesiei de avocat, care fac referire în mod expres la exprimarea *consimțământului părților* („*Un act juridic semnat în fața avocatului, care poartă o încheiere, o rezoluție, o ștampilă sau un alt mijloc verificabil de atestare a identității părților, a conținutului și a datei actului, în baza consimțământului exprimat de părți, poate fi prezentat notarului spre autentificare*”). Prin urmare, nu există argumente solide pentru a se considera că sfera „*atestării*” efectuate de avocat nu ar cuprinde și aplicarea semnăturii părților identificate. Diferențele față de formulările existente în Legea nr. 36/1995 (în forma republicată) sau art. 269 alin.1 teza I C. proc. civ., care se referă în mod expres la „*exteriorizarea consimțământului*” sunt în directă legătură exclusiv cu forța probantă („*până la înscrierea în fals*”) specifică actelor autentice.

O altă problemă de principiu este compatibilitatea funcțională a avocatului cu recunoașterea în privința acestuia a dreptului de „*atestare*” în cazul unor declarații de tipul celor la care se referă propunerea legislativă. Din acest punct de vedere, soluția legislativă nu reprezintă o noutate deoarece, încă anterior, avocatul putea „*atesta*” *identitatea părților, a conținutului și a datei actelor încheiate*. Faptul că se propune extinderea sferei actelor ce pot fi atestate de avocat prin diminuarea sferei în care forma autentică este solicitată cu titlu *ad validitatem*, nu aduce o schimbare structurală la nivelul competențelor funcționale ale avocatului. Aici trebuie operată o distincție esențială între atribuțiile avocatului de a asigura asistența și reprezentarea juridică în fața instanțelor judecătorești, a organelor de urmărire penală, a autorităților cu atribuții jurisdicționale, precum și cea de a oferi consultații juridice și cele privind atestarea anumitor acte sau declarații. În cazul asistenței sau reprezentării juridice în zona judiciară, în virtutea lui *ius pleadandi*, avocatul se manifestă în mod creativ conceptual și în mod firesc, în susținerea intereselor legitime ale persoanei fizice sau juridice. Poziția sa este subiectivă, cu rezerva profesionistului. Aceeași caracteristică care se păstrează și atunci când avocatul oferă sfaturi juridice conforme cu legea. Cu totul diferită este situația în cazul „*atestării*” identității părților, conținutului și datei actelor. În această activitate avocatul nu se manifestă în mod subiectiv pentru ca nu se afla în fața unei „*dispute*” care să aibă materie contencioasă, fie și în forma latentă. Ar fi hilar și în mod cert, disprețuitor pentru profesia de avocat, a pleca de la ipoteza ca profesionistul avocat ar putea distorsiona aspecte precum identitatea părților, conținutul actului (incluzând aici și semnătura) ori data acestuia. Aceste activități nu au

conținut creativ. Ele au la bază numai o cerință de probitate profesională și corectitudine. Or, din ansamblul legislației române și europene rezultă că profesia de avocat beneficiază de aprecierea și încrederea care să susțină atestarea unor acte sau declarații precum cele din propunerea legislativă.

Distincția între poziția avocatului în cadrul atribuțiilor de asistență judiciară și de consultanță juridică, pe de o parte și cea de „atestare”, pe de alta parte, este clar reflectată în legislația actuală. Activitatea de *ius pledandi* sau de consultanță este însoțită de garanții care asigură caracterul creativ, inovativ și subiectiv al prestațiilor avocatului. Ca un corolar al dreptului constituțional la apărare, în aceste cazuri, avocatul este protejat de dispoziții precum cele cuprinse în art. 38 alin.3 și 5 din Legea nr. 51/1995 (*Avocatul nu răspunde penal pentru susținerile făcute oral sau în scris, în forma adecvată și cu respectarea prevederilor alin. (2), în fața instanțelor de judecată, a organelor de urmărire penală sau a altor organe administrative de jurisdicție și nici dacă sunt în legătură cu consultațiile oferite justițiabililor ori cu formularea apărării în acea cauză ori pentru susținerile făcute în cadrul consultațiilor verbale sau consultațiilor scrise acordate clienților, dacă ele sunt făcute cu respectarea normelor de deontologie profesională; nu constituie abatere disciplinară și nici nu pot atrage alte forme de răspundere juridică a avocatului opiniile juridice ale acestuia, exercitarea drepturilor, îndeplinirea obligațiilor prevăzute de lege și folosirea mijloacelor legale pentru pregătirea și realizarea efectivă a apărării libertăților, drepturilor și intereselor legitime ale clienților săi*). În mod diferit, atunci când se recunoaște avocatului o incursiune profesională în afara sferei lui clasice a activității de asistență/reprezentare sau consultanță juridică, legea operează o schimbare a raportării la libertatea de exprimare și opinie a avocatului, prevăzând că avocații nu pot fi asimilați funcționarilor publici „*cu excepția situațiilor în care atestă identitatea părților, a conținutului sau datei unui act*”. În realitate, argumentul *a contrario* aplicat în interpretarea acestui text legal, dacă este raportat la art. 269 C. proc. civ. („*înscrisul autentic este înscrisul întocmit sau, după caz, primit și autentificat de o autoritate publică, în forma și condițiile stabilite de lege*”), este de natură să confere avocatului inclusiv vocația autentificării unor acte juridice, dacă legea ar stabili în concret o asemenea atribuție. Sub acest aspect sunt elocvente prevederile art. 43 alin. 2 din Legea nr. 51/1995 care asimilează în tot actele privind legitimarea avocatului în raporturile cu terții regimului actelor autentice („*Actele întocmite de avocat pentru ținerea evidențelor profesionale cerute de lege, precum și pentru legitimarea față de terți a calității de reprezentant au forță probantă deplină până la înscrierea în fals*”). Se poate observa că actele juridice la care se referă proiectul de lege nu sunt atașate unei sfere de natură contencioasă și nici nu vizează aspecte care să aibă potențial de dispută. Este vorba de declarații care nu implică un drept de apreciere, intervenția avocatului fiind necesară pentru a conferi credibilitate elementelor esențiale ale actului. Față de aceste argumente, orice teză care se sprijină pe ideea ca avocatul nu ar prezenta „*garanții de imparțialitate*” pentru a atesta acte de genul celor ce fac obiectul propunerii legislative, este fundamental greșită și străină de sfera de aplicare a proiectului de lege.

Propunerea legislativă este de natură să îmbunătățească activitatea profesională a avocatului, în beneficiul persoanelor fizice și juridice, care dobândesc o opțiune în legătură cu îndeplinirea unor formalități necesare potrivit diferitelor legi speciale. Se conferă un plus de suplețe în îndeplinirea formalităților impuse de lege, fapt ce contribuie deopotrivă la fluidizarea circuitului civil, fără a se pune în vreun fel în pericol securitatea acestuia. Este

absolut normal și în beneficiul persoanelor fizice și juridice ca avocatul să poată oferi servicii integrate atunci când, în cadrul reprezentării intereselor acestora, legea solicită anumite „declarații” în legătură cu care, așa cum am arătat, nu există potențial de interpretare și abordări subiective.

Sub un alt aspect, menționăm că „atestarea” actelor de către avocat beneficiază de un regim juridic legal și statutar care asigură că încrederea acordată profesiei de avocat în legătură cu această activitate este concordantă cu imperativul siguranței circuitului civil și cu cel al protecției drepturilor patrimoniale și nepatrimoniale ale persoanelor fizice și juridice. Prin modificarea intervenită în anul 2017 (Legea nr. 25/2017) în legislația profesiei de avocat a fost reglementat *Registrul electronic al actelor întocmite de avocați*. Există *Regulamentul de organizare și funcționare a registrului*, aprobat de Consiliul U.N.B.R., care detaliază procedurile de înscriere în registru și de consultare de către persoanele interesate a conținutului registrului. Aceste realități legislative, cumulate cu experiența dobândită de corpul profesional al avocaților în această perioadă în planul utilizării registrelor profesionale sunt de natură să înlăture ca fiind lipsite de suport legal și practic, susținerile care asociază flexibilizarea formalităților privind regimul declarațiilor unei pretinse puneri în pericol a siguranței circuitului juridic civil.

Respingem categoric teza conform căreia numai sistemul răspunderii notarilor publici ar reprezenta garanția corectitudinii în planul actelor de tipul celor care fac obiectul propunerii legislative. Avocații răspund atât disciplinar dar și civil în condițiile răspunderii civile delictuale de drept comun pentru faptele săvârșite cu încălcarea Legii nr. 51/1995 cauzatoare de prejudicii. În acest sens este și Decizia nr. 45/1995 a Curții Constituționale a României (publicată în M. Of. Partea I, nr.90 din 12 mai 1995).

În ceea ce privește rezervele față de posibilitatea ca unele acte prevăzute la art. IV și V din proiectul de lege să poată fi atestate de avocat deoarece ar avea ca obiect exercițiul dreptului de proprietate asupra unor imobile, aspect care ar impune condiția *ad validitatem* a înscrisului autentic, acestea sunt incorecte. Actele care fac obiectul propunerii legislative nu sunt translative de proprietate. Prin urmare, este opțiunea legiuitorului ca pentru unele acte care nu reprezintă acte translative sau constitutive de proprietate să se acorde posibilitatea încheierii lor sub semnătura privată, credința față de terți fiind asigurată de atestarea dată de avocat. Cu titlu de exemplu, *declarația privind lipsa litigiilor necesară pentru obținerea certificatului de urbanism, declarația pentru încheierea contractelor de utilități, declarația vânzătorului referitoare la inexistența unor acțiuni în revendicare* nu implică cu nimic regimul proprietății și este realmente de neînțeles care ar fi motivul pentru care avocatul, în exercițiul atribuțiilor sale de reprezentare/asistare a clientului să fie obligat să apeleze la servicii externe.

Trimiterea la Hotărârea CJUE pronunțată în cauza 342/15 nu este relevantă prin raportare la obiectul propunerii legislative. Hotărârea vizează exclusiv actele de constituire sau de transfer al dreptului de proprietate: *“Articolul 56 TFUE trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări a unui stat membru precum cea în discuție în litigiul principal, care rezervă notarilor autentificarea semnăturilor aplicate pe documentele necesare în vederea constituirii sau a transferului de drepturi reale imobiliare și exclude, ca urmare a acestui fapt, posibilitatea recunoașterii în statul membru menționat a unei asemenea autentificări, efectuată de un avocat în conformitate cu dreptul său național, stabilit în alt stat membru.*

În privința posibilității atestării de către avocat a acordului/declarației părintelui prin care se permite minorului călătoria în afara țării însoțit de celălalt părinte sau de un alt adult, acesta reprezintă o flexibilizare compatibilă cu reglementările europene. Regulamentul Bruxelles II (care recunoaște actelor autentice același regim juridic cu hotărârile judecătorești în ceea ce privește recunoașterea și executarea) nu are ca obiect de reglementare forma actului prin care părinții își dau acordul pentru călătoria minorului în străinătate.

În privința modificării art. 16 alin 1 din O.G. nr. 26/2000, aceasta nu contravine dispozițiilor Codului civil. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 26/2000 fundația testamentară poate fi înființată printr-un act pentru cauză de moarte, adică printr-un testament, care, potrivit art. 1041 și 1043 C. civ., poate fi olograf sau autentic.

Față de acestea, apreciem că propunerile legislative sunt în acord cu regulile constituționale, compatibile cu legislația profesiei de avocat și de natura să contribuie la eficientizarea activității avocaților, în beneficiul drepturilor și intereselor persoanelor fizice și juridice.

Totodată, menționăm că, pentru rigoare terminologică, s-ar impune înlocuirea noțiunii de „*certificare*” cu cea de „*atestare*” și înlocuirea noțiunii de „*procură avocațială*” cu cea de „*împuternicire avocațială*” sau atunci când reprezentantul nu este avocat, cu cea de „*procură sub semnătură privată atestată de avocat*”.

Vă mulțumim pentru colaborare!

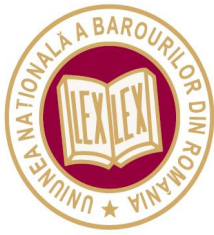
Comisia Permanentă a U.N.B.R., prin

Președintele U.N.B.R.

Av. dr. Traian-Cornel Briciu

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

189-AUT-06.07.2020

Către

Ministerul Justiției

Domnului Ministru Cătălin-Marian Predoiu

Stimate domnule ministru,

Prin adresa nr. 2/49074/29.06.2020, înregistrată la Uniunea Națională a Barourilor din Romania (U.N.B.R.) sub nr.189-AUT- 30.06.2020, Ministerul Justiției a înaintat rugămintea de a transmite un punct de vedere cu privire la soluțiile legislative incluse în propunerea legislativă privind modificarea și completarea unor acte normative (Bp 338/2020).

În urma analizării proiectului de act normativ, avizului favorabil al Consiliului Legislativ și punctului de vedere al Uniunii Naționale a Notarilor Publici din Romania (U.N.N.P.R.), Comisia Permanentă a U.N.B.R. apreciază că, luând în considerare unele precizări expuse în continuare, soluția legislativă propusă este în acord cu prevederile Legii nr. 51/1995 și corespunde unei nevoi reale de reducere a formalismului excesiv în privința unor operațiuni juridice, contribuind la fluidizarea circuitului unor acte juridice, fără a se pune în vreun fel în pericol siguranța circuitului civil și protecția drepturilor patrimoniale sau nepatrimoniale.

Așa cum rezultă și din expunerea de motive, scopul general al propunerii legislative este acela de a identifica alternative viabile pentru satisfacerea intereselor persoanelor fizice și juridice prin reducerea formalismului în cazul unor categorii de acte, fără însă a pune în pericol securitatea circuitului juridic civil.

În acest scop o serie de declarații pentru care, în prezent, legea solicită condiția *ad validitatem* a actului autentic notarial ar putea îmbrăca și forma actului „certificat” de avocat.

Încă de la bun început trebuie menționat că impunerea unei condiții *ad validitatem*, precum autentificarea, reprezintă, în mod tradițional, o excepție ce ar trebui aplicată în cazul unor acte de o însemnătate deosebită. Regula o constituie actele sub semnătură privată. În prezent, apreciem că legislația noastră cunoaște un exces al solicitării imperative a formei autentice pentru o serie de acte a căror natura uzuală le recomandă un formalism plasat mai curând în sfera probatorie. Actul sub semnătură privată atestat de avocat reprezintă sub aspect *ad*

Palatul de Justiție, București, Sector 5, Splaiul Independenței nr. 5, Cod poștal 050091

Tel: (+4) 021/316-0739; 316-0740; 313-4875; Fax: (+4) 021/313-4880;

E-mail: unbr@unbr.ro; Website: www.unbr.ro

U.N.B.R. este operator de date personale înregistrat sub nr.: 34779, 34781, 34782, 34783.

probationem o exigență suficientă care îmbină reducerea formalismului cu siguranța circuitului juridic civil și protecția drepturilor patrimoniale și nepatrimoniale.

O problemă de principiu, reflectată și în avizul favorabil al Consiliului Legislativ, este reprezentată de identificarea exactă a noțiunii juridice de „certificare” a actului/declarației. În opinia noastră, terminologia folosită în propunerea legislativă trebuie compatibilizată cu cea specifică profesiei de avocat. Potrivit art. 3 alin.1 lit. c) și d) din această lege avocatul „atestă” *identitatea părților, a conținutului și a datei actelor încheiate*. Noțiunea juridică de „*atestare*”, așa cum vom arăta în continuare, corespunde activității la care face referire proiectul de lege.

Conținutul noțiunii de „*atestare*” nu exclude, ci dimpotrivă, include și *semnatura* părților. Din moment ce avocatul atestă conținutul actului, iar actul juridic cuprinde în mod obligatoriu și semnătura părții, nu există niciun motiv pentru a considera că activitatea de atestare nu are în vedere și verificarea faptului că părțile a căror identitate a fost atestată sunt cele care au semnat respectivul act. De altfel, această logică transpare și din coroborarea dispozițiilor art. 3 lit. c) și d) din Legea nr. 51/1995 cu cele ale art. 92 alin.1 din Statutul profesiei de avocat, care fac referire în mod expres la exprimarea *consimțământului părților* („*Un act juridic semnat în fața avocatului, care poartă o încheiere, o rezoluție, o ștampilă sau un alt mijloc verificabil de atestare a identității părților, a conținutului și a datei actului, în baza consimțământului exprimat de părți, poate fi prezentat notarului spre autentificare*”). Prin urmare, nu există argumente solide pentru a se considera că sfera „*atestării*” efectuate de avocat nu ar cuprinde și aplicarea semnăturii părților identificate. Diferențele față de formulările existente în Legea nr. 36/1995 (în forma republicată) sau art. 269 alin.1 teza I C. proc. civ., care se referă în mod expres la „*exteriorizarea consimțământului*” sunt în directă legătură exclusiv cu forța probantă („*până la înscrierea în fals*”) specifică actelor autentice.

O altă problemă de principiu este compatibilitatea funcțională a avocatului cu recunoașterea în privința acestuia a dreptului de „*atestare*” în cazul unor declarații de tipul celor la care se referă propunerea legislativă. Din acest punct de vedere, soluția legislativă nu reprezintă o noutate deoarece, încă anterior, avocatul putea „*atesta*” *identitatea părților, a conținutului și a datei actelor încheiate*. Faptul că se propune extinderea sferei actelor ce pot fi atestate de avocat prin diminuarea sferei în care forma autentică este solicitată cu titlu *ad validitatem*, nu aduce o schimbare structurală la nivelul competențelor funcționale ale avocatului. Aici trebuie operată o distincție esențială între atribuțiile avocatului de a asigura asistența și reprezentarea juridică în fața instanțelor judecătorești, a organelor de urmărire penală, a autorităților cu atribuții jurisdicționale, precum și cea de a oferi consultații juridice și cele privind atestarea anumitor acte sau declarații. În cazul asistenței sau reprezentării juridice în zona judiciară, în virtutea lui *ius pleadandi*, avocatul se manifestă în mod creativ conceptual și în mod firesc, în susținerea intereselor legitime ale persoanei fizice sau juridice. Poziția sa este subiectivă, cu rezerva profesionistului. Aceeași caracteristică care se păstrează și atunci când avocatul oferă sfaturi juridice conforme cu legea. Cu totul diferită este situația în cazul „*atestării*” identității părților, conținutului și datei actelor. În această activitate avocatul nu se manifestă în mod subiectiv pentru ca nu se afla în fața unei „*dispute*” care să aibă materie contencioasă, fie și în forma latentă. Ar fi hilar și în mod cert, disprețuitor pentru profesia de avocat, a pleca de la ipoteza ca profesionistul avocat ar putea distorsiona aspecte precum identitatea părților, conținutul actului (incluzând aici și semnătura) ori data acestuia. Aceste activități nu au

conținut creativ. Ele au la bază numai o cerință de probitate profesională și corectitudine. Or, din ansamblul legislației române și europene rezultă că profesia de avocat beneficiază de aprecierea și încrederea care să susțină atestarea unor acte sau declarații precum cele din propunerea legislativă.

Distincția între poziția avocatului în cadrul atribuțiilor de asistență judiciară și de consultanță juridică, pe de o parte și cea de „atașare”, pe de alta parte, este clar reflectată în legislația actuală. Activitatea de *ius pledandi* sau de consultanță este însoțită de garanții care asigură caracterul creativ, inovativ și subiectiv al prestațiilor avocatului. Ca un corolar al dreptului constituțional la apărare, în aceste cazuri, avocatul este protejat de dispoziții precum cele cuprinse în art. 38 alin.3 și 5 din Legea nr. 51/1995 (*Avocatul nu răspunde penal pentru susținerile făcute oral sau în scris, în forma adecvată și cu respectarea prevederilor alin. (2), în fața instanțelor de judecată, a organelor de urmărire penală sau a altor organe administrative de jurisdicție și nici dacă sunt în legătură cu consultațiile oferite justițiabililor ori cu formularea apărării în acea cauză ori pentru susținerile făcute în cadrul consultațiilor verbale sau consultațiilor scrise acordate clienților, dacă ele sunt făcute cu respectarea normelor de deontologie profesională; nu constituie abatere disciplinară și nici nu pot atrage alte forme de răspundere juridică a avocatului opiniile juridice ale acestuia, exercitarea drepturilor, îndeplinirea obligațiilor prevăzute de lege și folosirea mijloacelor legale pentru pregătirea și realizarea efectivă a apărării libertăților, drepturilor și intereselor legitime ale clienților săi*). În mod diferit, atunci când se recunoaște avocatului o incursiune profesională în afara sferei lui clasice a activității de asistență/reprezentare sau consultanță juridică, legea operează o schimbare a raportării la libertatea de exprimare și opinie a avocatului, prevăzând că avocații nu pot fi asimilați funcționarilor publici „*cu excepția situațiilor în care atestă identitatea părților, a conținutului sau datei unui act*”. În realitate, argumentul *a contrario* aplicat în interpretarea acestui text legal, dacă este raportat la art. 269 C. proc. civ. („*înscrisul autentic este înscrisul întocmit sau, după caz, primit și autentificat de o autoritate publică, în forma și condițiile stabilite de lege*”), este de natură să confere avocatului inclusiv vocația autentificării unor acte juridice, dacă legea ar stabili în concret o asemenea atribuție. Sub acest aspect sunt elocvente prevederile art. 43 alin. 2 din Legea nr. 51/1995 care asimilează în tot actele privind legitimarea avocatului în raporturile cu terții regimului actelor autentice („*Actele întocmite de avocat pentru ținerea evidențelor profesionale cerute de lege, precum și pentru legitimarea față de terți a calității de reprezentant au forță probantă deplină până la înscrierea în fals*”). Se poate observa că actele juridice la care se referă proiectul de lege nu sunt atașate unei sfere de natură contencioasă și nici nu vizează aspecte care să aibă potențial de dispută. Este vorba de declarații care nu implică un drept de apreciere, intervenția avocatului fiind necesară pentru a conferi credibilitate elementelor esențiale ale actului. Față de aceste argumente, orice teză care se sprijină pe ideea ca avocatul nu ar prezenta „*garanții de imparțialitate*” pentru a atesta acte de genul celor ce fac obiectul propunerii legislative, este fundamental greșită și străină de sfera de aplicare a proiectului de lege.

Propunerea legislativă este de natură să îmbunătățească activitatea profesională a avocatului, în beneficiul persoanelor fizice și juridice, care dobândesc o opțiune în legătură cu îndeplinirea unor formalități necesare potrivit diferitelor legi speciale. Se conferă un plus de suplețe în îndeplinirea formalităților impuse de lege, fapt ce contribuie deopotrivă la fluidizarea circuitului civil, fără a se pune în vreun fel în pericol securitatea acestuia. Este

absolut normal și în beneficiul persoanelor fizice și juridice ca avocatul să poată oferi servicii integrate atunci când, în cadrul reprezentării intereselor acestora, legea solicită anumite „declarații” în legătură cu care, așa cum am arătat, nu există potențial de interpretare și abordări subiective.

Sub un alt aspect, menționăm că „atestarea” actelor de către avocat beneficiază de un regim juridic legal și statutar care asigură că încrederea acordată profesiei de avocat în legătură cu această activitate este concordantă cu imperativul siguranței circuitului civil și cu cel al protecției drepturilor patrimoniale și nepatrimoniale ale persoanelor fizice și juridice. Prin modificarea intervenită în anul 2017 (Legea nr. 25/2017) în legislația profesiei de avocat a fost reglementat *Registrul electronic al actelor întocmite de avocați*. Există *Regulamentul de organizare și funcționare a registrului*, aprobat de Consiliul U.N.B.R., care detaliază procedurile de înscriere în registru și de consultare de către persoanele interesate a conținutului registrului. Aceste realități legislative, cumulate cu experiența dobândită de corpul profesional al avocaților în această perioadă în planul utilizării registrelor profesionale sunt de natură să înlăture ca fiind lipsite de suport legal și practic, susținerile care asociază flexibilizarea formalităților privind regimul declarațiilor unei pretinse puneri în pericol a siguranței circuitului juridic civil.

Respingem categoric teza conform căreia numai sistemul răspunderii notarilor publici ar reprezenta garanția corectitudinii în planul actelor de tipul celor care fac obiectul propunerii legislative. Avocații răspund atât disciplinar dar și civil în condițiile răspunderii civile delictuale de drept comun pentru faptele săvârșite cu încălcarea Legii nr. 51/1995 cauzatoare de prejudicii. În acest sens este și Decizia nr. 45/1995 a Curții Constituționale a României (publicată în M. Of. Partea I, nr.90 din 12 mai 1995).

În ceea ce privește rezervele față de posibilitatea ca unele acte prevăzute la art. IV și V din proiectul de lege să poată fi atestate de avocat deoarece ar avea ca obiect exercițiul dreptului de proprietate asupra unor imobile, aspect care ar impune condiția *ad validitatem* a înscrisului autentic, acestea sunt incorecte. Actele care fac obiectul propunerii legislative nu sunt translative de proprietate. Prin urmare, este opțiunea legiuitorului ca pentru unele acte care nu reprezintă acte translative sau constitutive de proprietate să se acorde posibilitatea încheierii lor sub semnătura privată, credința față de terți fiind asigurată de atestarea dată de avocat. Cu titlu de exemplu, *declarația privind lipsa litigiilor necesară pentru obținerea certificatului de urbanism, declarația pentru încheierea contractelor de utilități, declarația vânzătorului referitoare la inexistența unor acțiuni în revendicare* nu implică cu nimic regimul proprietății și este realmente de neînțeles care ar fi motivul pentru care avocatul, în exercițiul atribuțiilor sale de reprezentare/asistare a clientului să fie obligat să apeleze la servicii externe.

Trimiterea la Hotărârea CJUE pronunțată în cauza 342/15 nu este relevantă prin raportare la obiectul propunerii legislative. Hotărârea vizează exclusiv actele de constituire sau de transfer al dreptului de proprietate: *“Articolul 56 TFUE trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări a unui stat membru precum cea în discuție în litigiul principal, care rezervă notarilor autentificarea semnăturilor aplicate pe documentele necesare în vederea constituirii sau a transferului de drepturi reale imobiliare și exclude, ca urmare a acestui fapt, posibilitatea recunoașterii în statul membru menționat a unei asemenea autentificări, efectuată de un avocat în conformitate cu dreptul său național, stabilit în alt stat membru.*

În privința posibilității atestării de către avocat a acordului/declarației părintelui prin care se permite minorului călătoria în afara țării însoțit de celălalt părinte sau de un alt adult, acesta reprezintă o flexibilizare compatibilă cu reglementările europene. Regulamentul Bruxelles II (care recunoaște actelor autentice același regim juridic cu hotărârile judecătorești în ceea ce privește recunoașterea și executarea) nu are ca obiect de reglementare forma actului prin care părinții își dau acordul pentru călătoria minorului în străinătate.

În privința modificării art. 16 alin 1 din O.G. nr. 26/2000, aceasta nu contravine dispozițiilor Codului civil. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 26/2000 fundația testamentară poate fi înființată printr-un act pentru cauză de moarte, adică printr-un testament, care, potrivit art. 1041 și 1043 C. civ., poate fi olograf sau autentic.

Față de acestea, apreciem că propunerile legislative sunt în acord cu regulile constituționale, compatibile cu legislația profesiei de avocat și de natura să contribuie la eficientizarea activității avocaților, în beneficiul drepturilor și intereselor persoanelor fizice și juridice.

Totodată, menționăm că, pentru rigoare terminologică, s-ar impune înlocuirea noțiunii de „*certificare*” cu cea de „*atestare*” și înlocuirea noțiunii de „*procură avocațială*” cu cea de „*împuternicire avocațială*” sau atunci când reprezentantul nu este avocat, cu cea de „*procură sub semnătură privată atestată de avocat*”.

Vă mulțumim pentru colaborare!

Comisia Permanentă a U.N.B.R., prin

Președintele U.N.B.R.

Av. dr. Traian-Cornel Briciu

